

ЧЕРЕЗ РОКИ ТА ПОДІЇ

20 років журналу «Сучасні проблеми токсикології»

Шановні читачі та автори!

Щиро вітаємо вас з 20-річчям від дня виходу першого номеру журналу «Сучасні проблеми токсикології», бажаємо творчих здобутків і плідної праці на теренах сучасної токсикології. Два десятиліття, від народження до становлення наукового видання, – шлях складний, нелегкий але сповнений пошуків, здобуття популярності та авторитету. Журнал нині широко відомий не лише в Україні, а й за її межами. Він визнаний ВАК України, має свій власний сайт, де публікуються статті українською, російською та англійською мовами. Журнал зареєстровано в міжнародних наукометричних системах та спеціалізованих каталогах (Index Copernicus, Академія Google та ін.), а також внесено до загальнодержавних баз даних «Україніка наукова», Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, «Наукова періодика України».

За цей час сформувався колектив односторонців у складі редакційної колегії, постійних авторів, наукових рецензентів. Велику творчу роботу, аби журнал побачив світ, здійснили і здійснюють випускаючі редактори. Не можна не сказати добре слово про попередників доктора наук Є.Л. Левицького, В.А. Закордонця. Нині цю почесну місію виконує професор Г.М. Балан. Дбайливе, водночас прискіпливе ставлення головного редактора журналу члена-кореспондента НАМН, професора М.Г. Проданчука відчувається в усьому. Хочеться навести його кредо щодо наукового друкованого слова: «Ця дата, звичайно ж, радість від усвідомлення, що в житті

зроблено добру справу. Та кожна важлива віха водночас породжує й думки: а які проблеми ще не розв'язані, не висвітлені, чого від нас чекає токсикологічна спільнота, як допомогти молодим науковцям розкрити свій талант, поділитися новаторськими ідеями та здобуткам. Це моє особисте кредо і кредо журналу». Всі постійні автори та члени редакційної ради знаходяться на передових рубежах науки, активно публікуються, цитуються, мають високі рейтинги та індекси цитування.

За 20 років опубліковано понад 830 статей, з них 620 – співробітниками інституту.

На шпальтах «Сучасних проблем токсикології» висвітлюються актуальні питання токсикології, харчової та хімічної безпеки в Україні та світової наукової спільноти, нові теоретичні та методологічні підходи щодо оцінки хімічної безпеки. Основний напрямок публікацій – це висвітлення безпечного регулювання хімічного фактора в Україні та за її межами, особливо в галузі токсикології пестицидів, полімерних матеріалів, екологічної токсикології, нанотоксикології, токсикології стійких органічних забруднювачів, важких металів, поверхнево-активних речовин, сполук побутової хімії, медичних та промислових відходів, діоксинів, лікарських сполук, мікотоксинів, а також проблем харчової безпеки, антидотології та ін. У результаті експериментальних та клінічних досліджень були встановлені закономірності токсичного впливу ксенобіотиків на субклітинні структури та ферментні системи клітин та організм людини та тварини в цілому. При цьому автори зосереджувались на різних аспектах механізмів формування гострих

та хронічних інтоксикацій, включаючи механізми формування нейротоксичності, гепатотоксичності, репродуктивної, ендокринної та метаболічної токсичності, мутагенезу та хімічного канцерогенезу. В журналі опубліковані наукові дослідження з регуляторної токсикології, методи токсикологічного аналізу та методичні рекомендації щодо оцінки токсикологічного ризику, діагностики, лікування та профілактики гострих та хронічних інтоксикацій пестицидами та іншими ксенобіотиками.

Поряд з публікаціями результатів оригінальних експериментальних токсикологічних досліджень у журналі висвітлюються практично всі випадки групових і масових гострих отруєнь пестицидами та іншими хімічними речовинами, а також токсиколого-гігієнічні аспекти основних хімічних аварій та катастроф, які трапились в Україні за ці роки.

Так, на сторінках журналу описані клініко-гігієнічні аспекти гострих групових отруєнь у сільськогосподарських робітників гербицидами на основі 2,4-дихлорфеноксіоцтової кислоти в різних областях України, фосфорорганічними сполуками, синтетичними піретроїдами, продуктами згоряння пластику, випадки масового отруєння гідроксиламінсульфатом, який продавався як лимонна кислота на ринках Київської області та м. Кропивницький.

У журналі надруковані результати токсиколого-гігієнічного дослідження надзвичайної екологічної ситуації з розвитком масових випадків токсикодермії сіл Первомайського району Миколаївської області. Цей випадок пов'язаний з невідконтрольним доступом до об'єктів поховання колишнього військового комплексу, який був забруднений продуктами розпаду ракетного палива. Також описано надзвичайну екологічну ситуацію в м. Шостка Сумської області через забруднення міської траси та ряду заміських об'єктів продуктами розпаду ракетного палива (гептилу, нітрозамінів) та пестицидами, яке виникло через грубе порушення правил їхньої утилізації.

На сторінках журналу відображені

результати токсиколого-гігієнічного та клінічного розслідування ряду надзвичайних екологічних ситуацій, пов'язаних з хімічними аваріями на транспорті (внаслідок займання автомобіля, який перевозив трєфлан в м. Києві, а також вантажівки, що перевозила технічний бром у Херсонській області і вантажного потяга з білим фосфором у Львівській області та ін.). Описано також виникнення річних «жовтневих» масових токсиколого-алергічних захворювань (екзогенний альвеоліт, кон'юнктивіт, риносинусопатія та ін.) серед населення м. Комсомольська Полтавської області, пов'язаних із сезонним викидом пліснявих спор і мікотоксинів міським металургійним комбінатом, який використовував протягом декількох років відходи спиртових заводів в агломераційному виробництві.

Питання, що висвітлюються в журналі, як видно з перелічених проблем, абсолютно інтегровані з системою охорони здоров'я. На першому місці не дослідження заради експериментів, а людина, її здоров'я, як запобігти шкідливим токсикологічним чинникам, що негативно впливають на довкілля, на здоров'я людини. Більшість токсикологічних досліджень, висвітлених в журналі, проводились у ці роки, незважаючи на недостатність фінансування, здійснені на належному науковому рівні та одержали високу оцінку вітчизняних та закордонних фахівців.

Основні види публікацій в журналі – це статті за результатами оригінальних досліджень, аналітичні огляди з актуальних проблем токсикології. Цікавою є також інформаційна рубрика про монографії та підручники з питань токсикології та суміжних дисциплін, а також рецензії на друковані видання.

Вдивляючись у майбутнє з урахуванням сучасних вимог, редакційна колегія ставить перед собою завдання для подальшого розвитку журналу за наступними напрямками:

- розвиток основного напрямку видання – хімічна безпека людини і довкілля;
- підвищення зовнішньої привабливості

- журналу для авторів та читачів;
- розширення індексування в зарубіжних базах даних та на платформах електронних ресурсів;
- залучення міжнародних фахівців, вчених до складу авторського складу (публікації статей закордонних авторів, збільшення частки спільних публікацій);
- впровадження системи зворотного зв'язку з авторами для аналізу ступеня їхнього задоволення роботою наукового журналу;
- підвищення якості системи рецензування, включаючи залучення міжнародних експертів, виявлення та ведення бази даних зовнішніх експертів;
- збільшення долі наукових оглядів;
- досягнення відповідності щодо формальних вимог МНБД Web of Science

Core Collection и Scopus (відповідність міжнародним стандартам оформлення наукових журналів та публікацій)

Значна увага щодо розвитку журналу приділятиметься підвищенню зажадання і цитованості наукових робіт авторів з використанням цифрового ідентифікатора об'єкту – DOI (Digital object identifier) або цифрового ідентифікатора об'єкту – сучасний стандарт визначення наданої інформації в мережі Інтернет.

Редакційна колегія журналу сподівається на подальший розвиток, успішну реалізацію задумів та продуктивну співпрацю з усіх напрямків діяльності з авторським колективом, рецензентами та читачами.

У 2019 році журнал отримав нову назву «Український журнал сучасних проблем токсикології».

Редакційна колегія журналу